

Ordførere, byrådsledere og
kommunedirektører/rådmenn

Vår referanse: 20/00536-9
Arkivkode: 0
Saksbehandler:
Deres referanse:
Dato: 02.06.2020

Kjære ordførere, byrådsledere og kommunedirektører/rådmenn

Debatten om Akson – felles kommunal pasientjournal

KS er opptatt av at innbyggerne skal oppleve en sammenhengende helsetjeneste, hvor den informasjonen ansatte trenger for å gjøre jobben sin skal være tilgjengelig når de trenger den. Der er vi ikke i dag.

Ambisjonen om å jobbe for realisering av det langsiktige målbildet «Én innbygger, én journal» har ligget fast gjennom ulike regjeringer, siden Stoltenberg II-regjeringen la frem Stortingsmelding 9 (2012-2013).

Lytter til motstemmer

De siste par ukene har mediedebatten rast. I tillegg til nasjonale helsemyndigheter og kommunene selv, har både academia, profesjons- og næringsinteresser engasjert seg. Det stilles spørsmål. Det er bra. Det har også KS gjort. Det er mange interesser og interesser i dette bildet. Noen av løsningene som foreslås som alternativ, har vært vurdert og forkastet tidligere i prosessen. Noen aktører tegner et bilde av Akson som ikke er så lett å kjenne igjen, gitt føringene som er lagt til grunn i forprosjektet.

Intensjonserklæringer

24. april inviterte helse- og omsorgsministeren alle landets kommuner til å tegne intensjonsavtaler om Akson, løsning for helhetlig samhandling og felles kommunal journal. Løsningen foreslås som et hovedgrep for realisering av målbildet for Én innbygger – én journal. Løsningen tar utgangspunkt i flere års tungt arbeid med problemstillingene, inkludert tidligere utredning og kvalitetssikring av løsningsalternativer.

KS har anbefalt at kommunene slutter seg til intensjonsavtalen, samtidig som vi også har oppfordret kommunene til å gjøre en selvstendig vurdering av materialet tilsendt fra HOD. I den forbindelse minner vi om webinarer det er invitert til fredag 5. juni kl. 0800. Helse- og omsorgsdepartementet og Direktoratet for eHelse vil i webinarer utdype noe av det mange har opplevd som uklart, blant annet økonomi og kostnader. Det vil bli anledning til spørsmål.

Beslutningsgrunnlaget må bli bedre

KS har også stilt flere spørsmål til anbefalingene fra forprosjektet. KS og deltagende kommuners støtte til hovedinnretningen i forprosjektet forutsatte at det skulle jobbes videre med en rekke uavklarte forhold i parallell til den eksterne kvalitetssikringen, og videre gjennom 2020.

Regjeringen har i tillegg til vurderinger fra ekstern kvalitetssikrer stilt krav om tilstrekkelig oppslutning om intensjonsavtalene for å videreføre arbeidet i budsjettet for 2021. Regjeringen har holdt fast ved frist for signering 1. juli.

Ingen forpliktelse

Intensjonsavtalene er ikke juridisk eller økonomisk forpliktende, men signering av avtalene er et uttrykk for at kommunen ønsker å inngå i et videre felles arbeid om realisering av Akson som målbygge. Selv om regjeringen ønsker å videreføre satsingen, vil det for kommunenes del være avgjørende at det, før det i 2021 skal tas stilling til videre veivalg, må foreligge et godt beslutningsgrunnlag for kommunestyrene. Forhold som kostnader, gevinster og hvordan dette treffer kommunaløkonomisk over tid, fordeler/ulempes, og ikke minst hvordan det hele skal organiseres og styres med håndterbar risiko over tid, må være videreutviklet og tydeliggjort på en god måte. Vi har ikke alle svarene nå.

For KS og deltagende kommuner ønsker vi særlig å fremheve to ting som ligger som premisser i det videre arbeidet med Akson:

- Den felleskommunale journalen skal ikke være realiseringen av ett stort system. Forprosjektet slår fast at løsningen i stedet skal utvikles som en åpen plattform som skal utvikles stegvis og smidig over tid. Et «økosystem» som tilrettelegger for fremtidig fleksibilitet og innovasjon. Det legges opp til flere anskaffelser og bidrag fra mange leverandører. Om ambisjonene er satt urealistisk høyt, og om dette i det hele tatt er realiserbart, må ekstern kvalitetssikrer og den videre markedsdialogen avklare.
- Arbeidet med å få på plass samhandling i helsetjenesten kan ikke stoppe opp. Det er avgjørende viktig at arbeidet med å få på plass nasjonale samhandlingsløsninger, og å prøve dem ut i tjenesten, prioriteres av regjeringen. Ikke minst er det viktig å få på plass samhandling om legemidler. Her må det etableres et forutsigbart veikart for kommunene. Dette arbeidet er også viktig for Akson.

Akson er et komplekst og krevende prosjekt å sette seg inn i. Vi har stor forståelse for at mange lokalpolitikere føler på ansvaret for å ta stilling til noe på foreløpig grunnlag, når mye ennå ikke er klart. Det viktigste nå er å ta stilling til om man i stort støtter målbildet. Andre forutsetninger vil den videre prosessen måtte avklare. KS ønsker å bidra til det, i dialog med medlemmene og de mange interessentene som har tegnet seg i debatten.

Med vennlig hilsen

Bjørn Arild Gram

Lasse Hansen